

Bijlage 1: Verdrag Duurzaamheid in het Onderwijs

Wij

Groene Generatie,

Jongerenorganisaties: Nederlandse Jeugd Raad (NJR), Studenten voor Morgen (Morgen), Jongeren Milieu Actief (JMA),
en Politieke partijen,

CONSTATEREN

Dat duurzaamheid in het onderwijs een basisvoorwaarde is om succesvol te kunnen werken aan een leefbare planeet en een groene economie voor nu, later, hier en daar.

Duurzame ontwikkeling is een oplossingsrichting om de grote uitdagingen van 21e eeuw het hoofd te kunnen bieden. Die uitdagingen liggen in de samenhang van ecologische, economische en sociale dimensies. De ambitie is een groene economie en een leefbare planeet te realiseren. Om daar voor de lange termijn ook echt werk van te kunnen maken is het belangrijk dat mensen kennis en vaardigheden ontwikkelen om de context van de uitdagingen te begrijpen en daar vanuit hun werk en maatschappelijke rol vorm en inhoud aan te kunnen geven. Het onderwijs zal daarin een cruciale rol vervullen.

Internationaal is de periode 2005-2015 de Decade for Education on Sustainable Development. UNESCO heeft hiervoor richtlijnen opgesteld¹. In Duitsland is men er in 2012 in geslaagd om dit te vertalen naar een partij-overstijgend politiek verdrag over hoe men dit op landelijke wil gaan implementeren in het onderwijs². De Nederlandse economie behoort tot de top van kenniseconomieën in de wereld. Door niet mee te gaan met de snelle ontwikkelingen in de maatschappij bestaat echter het risico dat er een gat ontstaat tussen het onderwijs en het bedrijfsleven. De kracht van Nederland ligt niet in productie op wereldschaal; door te focussen op haar topsectoren kan Nederland zich echter blijven onderscheiden. Goed opgeleid human capital is hierbij van groot belang.

Duurzame ontwikkeling is in deze opleiding een essentieel thema. 80% van de werkgevers vraagt hier expliciet om³, en meer dan 30 jongerenorganisaties roepen om duurzaam onderwijs⁴. Duurzaamheid in het onderwijs kan gebruikt worden als een kwaliteit verbeterend instrument, waarbinnen systeemdenken, interdisciplinair samenwerken, vakken en vakmanschap en interculturele en intergenerationele samenwerking centraal staan.

Nederland profileert zich als een land dat internationaal georiënteerd is. Een heldere visie op de toekomst, met een belangrijke rol voor human capital binnen de topsectoren, is daarbij noodzakelijk. Het integreren van duurzaamheid als een kwaliteit verbeterend instrument in het gehele onderwijs, van peuter tot post-doc, is een voorwaarde om dat te realiseren.

EN VERZOEKEN

De Minister en de staatssecretaris van Onderwijs om te onderzoeken hoe duurzame ontwikkeling op integrale wijze in het Nederlandse onderwijs gefaciliteerd zou kunnen worden, gebruik makend van de reeds aanwezige kennis binnen de onderwijssector en in het buitenland, en met een voorstel hierover naar de Kamer te komen.

¹ <http://www.unesco.org/new/en/education/themes/leading-the-international-agenda/education-for-sustainable-development/education-for-sustainable-development/>

² http://www.bundestag.de/presse/hib/2012_04/2012_179/02.html

³ <http://groenegeratie.nl/onderzoek/item/114-persbericht-werkgevers-structureel-meer-aandacht-voor-duurzaamheid-in-onderwijs-noodzakelijk>

⁴ <http://groenegeratie.nl/nieuws-duurzaam-onderwijs/item/14-jongerenroepen-tweede-kamer-op-tot-duurzame-educatie>

Bijlage 2: Initiatieven en aanknopingspunten

- SustainaBul (Morgen) | Jaarlijkse duurzaamheidsranking van hogescholen & universiteiten
- Keurmerk Duurzaam Hoger Onderwijs (Hobéon) | duurzaamheidscertificering
- Ecoschools (FEE) | tool voor betrokkenheid leerlingen op basis-, middelbare- en MBO-scholen
- Manifest van Morgen (Morgen) | Oproep aan Colleges van Bestuur van hogescholen en universiteiten om duurzaamheid integraal in beleid in te voeren
- SustainableMotion | Start-up die 'duurzaamheidsstudenten' koppelt aan de arbeidsmarkt
- Het Groene Brein | Netwerkorganisatie tussen duurzaamheidsonderzoekers op HO-instellingen
- DUPLHO | Duurzaamheidsplatform Hoger Onderwijs dat kennisuitwisseling op het HBO stimuleert. DUPLHO wordt geïntegreerd met Het Groene Brein.
- Duurzaam MBO | Stichting die duurzaamheid op MBO-scholen stimuleert
- INESPO | Internationale duurzaamheidsolympiade voor middelbare scholen
- Petitie Duurzaam Onderwijs (GroeneGeneratie) | petitie met 6000+ ondertekenaars die vragen om een structurele aanpak van duurzaamheid in het onderwijsbeleid
- DuurzaamDoor (RVO.nl) | Overheidsprogramma dat duurzaamheidsinitiatieven probeert te verbinden en te faciliteren
- GreenCanteen (JMA) | Verduurzaming schoolkantines
- De Groene Zaak | Netwerk van bedrijven dat streeft naar een snelle verduurzaming van de economie.
- Voorop in de Vergroening (AOC) | Project van de AOC-raad met als doel om AOC's te ontwikkelen tot opleidingscentra voor groene beroepen
- SustainableTalent | loopbaanadvies voor professionals in duurzaamheidscertificering
- RVO i.s.m. duurzaam MBO | 'Succesverhalen in het MBO'
- Groene Generatie | Docentenonderzoek VO 'Verhalen van duurzame koplopers binnen het Voortgezet Onderwijs'
- Groene Generatie | Onderzoek onder werkgevers toont aan dat ruim driekwart vraagt om duurzaamheid in het onderwijs
- NVAO | Bijzonder kenmerk duurzame ontwikkeling op vrijwillige basis

Bijlage 3: Quotes

“De mensen die voor de klas staan zijn opgeleid met oude ideeën. Het zijn vooral jonge mensen die passie voor het onderwerp hebben en zeggen: “Wat kan ik doen?” Maar ze zijn onmachtig om het op een moderne manier in hun werk vorm te geven.”
– *Bas Ruter, directeur duurzaamheid Rabobank Nederland*

“Ondernemingen en ondernemers spelen een sleutelrol bij het realiseren van duurzame economische groei. Het aanpakken van maatschappelijke vraagstukken kan hand in hand gaan met het realiseren van economische groei. Dat laten de acht Nederlandse multinationals, verenigd in de Dutch Sustainable Growth Coalition (DSGC), wel zien.”
– *VNO-NCW en Dutch Sustainable Growth Coalition*

“Duurzaamheid moet logisch zijn, duurzaam handelen een automatisme.”
– *Jaap Petreaus, corporate manager Environment & Sustainability Friesland Campina*

“McKinsey heeft uitgerekend dat het Europa ruim €500 miljard oplevert als de hele Europese economie circulair zou functioneren.”
– *Stef Kranendijk, voormalig CEO Desso & bestuursvoorzitter De Groene Zaak*

“Een groene economie vraagt om een compleet ander economisch en sociaal systeem; een systeem waarin een ander waardenbegrip heerst, en een lange-termijn visie op de samenleving. Het gaat over leven en werken in co-existentie. Dat begrip begint bij het onderwijs. Het is belangrijk aan kinderen uit te leggen dat alles met elkaar verbonden is. Een simpel voorbeeld: als je niet in verbondenheid leeft met drie miljard arme mensen, dan komen die drie miljard mensen naar jou toe en wordt je ook arm.”
– *Tex Gunning, geïnterviewd als Executive Committee AkzoNobel, momenteel CEO TNT Express*

“Een duurzame mindset is een essentiële eigenschap voor de werknemer van de toekomst. Daar ligt een belangrijke taak voor het onderwijs, om die mindset op alle niveaus te stimuleren en te voeden met kennis.”
– *Maurits Groen, directeur MGMC & oprichter WakaWaka*

“De Rabobank financiert de Nederlandse economie. Bedrijven die geen rekening houden met duurzaamheid gaan de boot missen. En ondernemingen die de boot missen vormen een risico als het gaat om financiering.”
– *Bas Ruter, directeur duurzaamheid Rabobank Nederland*

“Duurzaamheid is een belangrijk maatschappelijk item. Bewustwording speelt in onze optiek een essentiële rol. Onze doelgroep is en heeft de toekomst in handen.”
– *Docent biologie Markland College Zevenbergen*

“Met alles wat er op ons pad kwam legden we een link naar duurzaamheid. Mijn motivatie om zelf mee te doen komt voort uit respect voor de schepping en de niet onbeperkte energiebronnen die we hebben.”
– *Hoofdconciërge Nordwin College Heerenveen*